

ОТКАЗ УГОВОРА О РАДУ ЗБОГ УЧЕШЋА У ШТРАЈКУ

Да би постојао оправдани разлог за отказивање уговора о раду због незаконитог поступања штрајкача у виду спречавања послодавца да користи средства којима обавља делатност или да њима располаже, није довољно само присуство штрајкача у групи штрајкача од којих су неки предузимали такве противправне радње. Неопходно је да постоји конкретно противправно поступање – индивидуална одговорност запосленог током штрајка.

Из образложења:

Правоснажном пресудом утврђено је да су у целини незаконита решења туженог којима је тужиоцима отказан уговор о раду па је тужени обавезан да тужиоце врати на рад, а против такве пресуде тужени је изјавио ревизију.

По оцени овог суда, ревизија је неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцима је отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 3) Закона о раду и чл. 110 и 111. Појединачног Колективног уговора туженог, због учињене повреде радне дужности прописане чланом 18. Закона о штрајку, заот што су као учесници штрајка, отпочетог одлуком Синдиката „ОО“ од 20. јула 2006. године, током 26, 27. и 28. јула 2006. године са осталим штрајкачима блокирали главни колски улаз у круг фабрике туженог и на тај начин онемогућили одвијање саобраћаја и онемогућили туженог да располаже средствима којима обавља делатност и врши отпрему готове робе и довоз сировина.

Одлуком синдиката „ОО“ одлучено је о ступању у штрајк, а као место штрајка одређен је круг предузећа, без ближег одређења места на коме ће се одржати. На почетку се штрајк одвијао у близини капије предузећа, након чега је генерални директор туженог почео да доноси решења о удаљењу са рада, а затим и решења о отказу уговора о раду. У поступку је утврђено да су се тужиоци придружили штрајку 27. јуна 2006. године, да нису учествовали у блокади круга туженог предузећа, односно а нису приликом доласка возила спречавали њихов пролаз у круг фабрике, нити су учествовали у групи штрајкача која је вршила блокаду капије.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Штрајк или прекид рада представља Уставом гарантовано односно социјално право. Према одредби члана 61. Устава Републике Србије, запослени имају право на штрајк у складу са законом и колективним уговором. Право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности. Закон о штрајку („Службени гласник РС“, бр.

101/05 и 103/12), одредбом члана 14. став 1. прописује да организовање штрајка односно учешће у штрајку под условима утврђеним тим законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог.

За разлику од учешћа у законитом штрајку, које се не може санкционисати отказом уговора о раду, одредбама члана 18. Став 2. Закона о штрајку прописано је да члан штрајкачког одбора или учесник у штрајку који штрајк организује и води на начин којим се угрожава безбедност лица, имовине или здравља људи или који спречава запослене који не учествују у штрајку да раде, односно онемогућава наставак рада по окончању штрајка или спречава послодавца да користи средства и располаже средствима којима обавља делатност, чини повреду радне дужности за коју се може изрећи мера престанка радног односа. Наведени отказни разлог, међутим, подразумева да постоји конкретно противправно поступање – индивидуална одговорност запосленог током штрајка, јер учесник штрајка који се понаша по правилима не може сносити одговорност за незаконито поступање других учесника.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 3) Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05) прописано је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Како из утврђеног чињеничног стања не произилази закључак да су тужиоци својим радњама активно учествовали у спречавању неког возила да уђе у круг предузећа односно да изађе из њега, да су спречавали радника обезбеђења да отворе капију или усмеравали акцију или издавали упутства осталим штрајкачима, правилан је закључак другостепеног суда да нису били испуњени услови из члана 179. Став 1. Тачка 3) Закона о раду. Наиме, само присуство тужилаца на месту окупљања штрајкача не може имати за последицу престанак радног односа, нити се може радити о заједничком колективном умишљају учесника штрајка да блокирају капију, због чега је правилно другостепени суд закључио да тужени није доказао да су тужиоци предузимали незаконите радње у смислу правила из члана 18. став 2. Закона о штрајку. (**Пресуда Врховног касационог суда, Рев2 3770/2019 од 4. децембра 2019**)